

Felelős szerkesztő:
Dr.
SALACZ ELEMÉR
Segédszerkesztő:
FRECSKA GY.
Szerkesztőség:
I. ker. KOSUTH-U.
15 SZ.

SZARVASI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre 120 k
Negyedévre 30 k.
Egyes szám 2 k.
Kiadóhivatal:
I. K. BELICZEY
UT 9. SZÁM.

Laptulajdonos: a Szarvasi Kisgazdák és Földmívesek Pártköre

Felelős kiadó: Gulyás Pál.

Megjelenik minden Pénteken reggel.

Az evangélikus szövetség.

A világháboru a forradalmak és a trianói ugynevezett békekötés ezer éves hazánkat rommá, koldussá tették.

Az ezeréves tölgy, mely annyi vérszt-vihart kiállott, ma csonkán mered az ég felé: Az ezeréves haza pusztulásával, pusztuló félben van a magyarhoni evangélikus egyházunk is. A nagy vihar a mi evangélikus egyházunkat is megviselte, megfosztotta a legvirágzóbb, ősrégi egyházaitól. Evangélikus vérrel megszentelt városaink, ősi, hírneves iskoláink és főiskoláink idegen járom alatt nyögnek. Késmárk, Eperjes, Besztercebánya, Selmecebánya. Pozsony a magyar evangélikusok sionjai mi számunkra — egyelőre — elveszték. De mi hiszünk a feltámadásban s a vérrel megszentelt evangélikus sionjainkról nem mondunk le soha!

Ez a nagy veszteség, ez az óriási csapás volt egyik indító oka annak, hogy a Csonka Magyarország vezető evangélikusai megalkották az Evangélikus Szövetséget. Az evangélikus szövetség egy hatalmas táborba akarja össze tömöríteni a Csonka Magyarország összes evangélikusait. Nem hirdet felekezeti harcot, csak arra fog törekedni, hogy hítsorsosai szívében és lelkében feltámassza azt a régi ős evangélikus vallásosságot, a mely az ősök lelkében lobogott. Fől akarja ébreszteni azt az ősi áldozatkésztséget, amely az ősök egyik legszebb jellemvonása volt. Fől akarja karolni az ipart, a föld miveltést, a tudományt, a művészetet s azt akarja, hogy mindezek át legyenek hatva az evangélikus szellem, a Biblia szellemével. E magasztos hivatása mellett fennen fogja hirdetni az evangélikus irredentizmust is, vagyis, hogy az elrabolt területekről, egyházközségeinkről, s hítsorsosainkról nem mondunk le soha! Nem nem soha!

„Erős vár ami Istenünk!” volt a magyarországi evangélikusok harci éneke, fohásza a mult szenvedései között. E harci ének ihlette meg a mi vértanunkat ami nagyjainkat és gyülekezeteinket, akkor amikor az evangélikusok ege beborult. Ez ihlessen ez buzdítson bennünket is — a je-

len nagy gyászában, hogy méltók lehessünk őseinkhez, akik megtanultak szenvedni, tünni, de lemondani soha!

Az Evangélikus Szövetség zászlóbontása megtörtént. Most rajtunk a a sor, hogy a kibontott zászló alá sorakozzunk. Hisszük, hogy a szarvasi evangélikus hívek megértik a zászlóbontást. Hisz a szarvasi evangélikusok vallásossága, egyházszeretete, áldozatkésztsége messze földön híres. Ezt bizonyítják templomai, iskolái és azok a nemes intézmények, amelyeket az egyház kebelében létesítettek.

Fel a munkára szarvasi evangélikusok! Tömörüljünk az Evangélikus Szövetség zászlaja alá!

A mai sulyos időkben újra felhangzik a protestánsok szomorú éneke:

Szent Isten szánd meg népedet,
Mérsékd büntetésedet;
Mert ha szoroc igazsággal
Perelsz a hamis világgal,
Míndnyájan elpusztulhatunk
S előttd meg nem állhatunk.

Az Evangélikus Szövetség szarvasi fiókjának a megalakításáról a következőkben számolunk be.

Az evangélikus Szövetség október 29-én délután 3 órakor tartotta előértekezletét a főgimnázium rajztermében. Bartos Pál ig. lelkész ismertette az Evangélikus Szövetség célját és magasztos hivatását. Majd Jánovszky György tanító felolvasta azokat az irányelveket a melyek alapján a szövetség működni fog. Benka Gyula lelkes beszédben hívta fel a szarvasi evangélikusokat arra, hogy a szövetség nagy munkáját támogassák. Saskó Samu a főgimnázium, Terényi György a tanítónő képző, Dankó Soma pedig a tanítók nevében jelentette be csatlakozását a szövetséghez. Ugyanezt jelentette be András Dezső az iparosok és Szrnka J. János a kisgazdák nevében. Végül Bartos Pál ajánlatára az előértekezlet kiküldött egy 10 tagú bizottságot, mely az alakuló gyűlés tárgysorozatát készítette elő.

Vasárnap délután 3 órakor folyt le az ó-templomban az Evangélikus Szövetség alakuló közgyűlése. A közgyűlésen megjelent Dr. Scholtz Oszkár mint központi kiküldött. A gyűlést Bartos Pál ig. lelkész tartalmas beszéddel nyitotta meg s felkérte Dr.

Scholtz Oszkárt, hogy ismertesse a szövetség célját. Ez rámutatott arra, hogy miért kell az evangélikusoknak egy táborba tömörülniök. Dr. Haviár Gyula egyházközségi felügyelő üdvözölte a központ kiküldöttjét Dr. Scholtz Oszkárt. Ezekután a közgyűlés a szövetség elnökéül megválasztotta Placskó István és Benka Gyulát. A közgyűlést Kelló Gusztáv magasan szárnyaló imája rekesztette be. A közgyűlés 10 szakosztályt létesített. A szakosztályok a következőkép alakultak meg:

Egyházvédelmi szakosztály,

Elnök: Dr. Haviár Gyula. Alelnök: Neumann Jenő. Titkár: Dr. Bencur Vilmos. Bizottsági tagok: Palkovics Mihály, Marsal Soma, dr. Valkovszky Gy., Liska János tanár, Pribelszky Pál bíró, Melis Mihály, Bányász János, Belopotoczky István, Kita András, Szrnka Mihály, Sonkoly Sámuel, Gyuris Mátyás. Társadalmi szakosztály: Elnök: Borgulya Pál nemzetgyűlési képviselő. Alelnök: dr. Placskó Samu. Titkár: dr. Marsal Ferenc. Bizottsági tagok: Brachna Gábor, Kondacs A. tanító, Dr. Melis János, Czinkoczky Pál, ifj. Dr. Haviár Gyula, Rómer Pál Kiszely Pál, Oláh Miklós, ifj. Lusztik János, id. Podani István, Velky Mihály, Szokol tanár.

Tudományos irodalmi o.

Elnök: Mendöl Lajos. Alelnök: Winnshendorfer Aladár. Titkár: dr. Neuman Jenő. Tagok: Bodnár József, Ponyický Zoltán, Jurós Lajos, Krsnyák Mihály Mocskonyi József, Gaál András Czibulya János, Kántor Soma, Slajchó István, Rohoska Géza, Sonkoly Sámuel, Galáth János,

Ének és zenecsztály:

Elnök: Saskó Sámuel. Alelnök: Levusz Ernő, Titkár: Szupper Frigyes. Tagok: Brózik Lajos, Brózik Károly, Garay Soma, Liska Soma, Földvály Jenő, Kasnyik János, Klimaj Mihály, Lang János, Holub György, Fehér József, Rohoska Jenő, Podani Sámuel.

Ismeretterjesztő.

Elnök: Kiss Sándor. Alelnök: Molnár János. Titkár: Jánovszky György. Tagok: Wágner tanár, Kohut Pál, Szlovák Pál, Dr. Takács Gusztáv, dr. Mocskonyi Béla, Plenczner Lajos, Krsnyák János, Kovács Mihály, Kraj-

csovicz Márton, Laukó Mihály, Rác Pál, Nikelszky Zoltán.

Sajtó.

Elnök: dr. Tóth Pál. Alelnök: Demcsák János. Titkár: Krucsniszky tanár. Pataki János, Mararcsin Zoltán, Müller Károly, Sárkány János, Holub István, Fábri György, ifj. Gulyás Pál, Molnár Pál, Gaál Ferencz, Szántó József, Czinkoczky György, Kelcsi János.

Ifjúsági osztály:

Elnök: dr. Belopotoczky György. Alelnök: Roszik György. Titkár: Remenyik László. Tagok: Rohoska Lajos, Lipták Mihály, Oncsik Pál, Povázsay János, Palkovics István, Janurik János, Forster Károly, Velky János, ifj. Janurik János, Nyemcsok Pál, Trnovszky Márton, Kócy Mihály.

Női osztály:

Elnök: dr. Mázor Elemér. Alelnök: Andrásy Dezső. Titkár: Zámory Imre. Tagok: Frankó Mihály, Liska Gyula, Sulcz Lajos, Borgulya György, Czinkoczki Márton, Liska Pál, Jeszenszky Frigyes, Kudlák Pál, Szrnka Pál, Litauszky György, Zsjakovics Mihály, Podani J.

Jótekonysági osztály.

Elnök: Réthy Vilmos, Alelnök: Komár György. Titkár: Tömörkényi Dezső. Tagok: Bencur Mihály, Melis Mihály, Szrnka J. János, Kugyela János, Dáda Mihály, Galáth Mihály, Juhász István, Pribelszky Márton, Sutyinszky Pál, Veles György, Litauszky Mihály, Szebegyinszky János.

Gazdasági osztály.

Elnök: Terényi György. Alelnök: Sinkovics Pál, Titkár: Kiss Mihály. Tagok: Rohoska Béla, Szenes Béla, Borgulya István, Sinkovics János, Vitális János, Ponyický Kálmán, Janurik György, ifj. Bányász János, Kondacs András, dr. Plavec Béla, Czinkoczky János, Szeberényi László.

Az Evangélikus Szövetség szarvasi vezetősége az alábbi: elnök: Placskó István, Benka Gyula. alelnök: Kelló Gusztáv, Bartos Pál, titkár: Revuczki Miklós, jegyző: Piliszky János, ügyész: Dr. Sziráczy János, pénztáros: Komár György, gondnok, ellenőr: Danko Soma ig. tanító.

Az evangélikus szövetség már a legközelebbi napokban megkezdte a tagok gyűjtését.

Fölemelik a gabona árát.

A kormány tanácskozott a gabonarendelet ügyében és sikerült a megegyezésnek tárgyi alapjait megtalálni. A kormány, habár nem is végleges, de mindenestre valószínű megállapodásra jutott a gabonakerésben. Eszerint az adóra eső gabonamennyiség ára változatlan marad, az ezenfelül eső részt azonban jelentékenyen magasabb áron hozzák forgalomba. Az igénybevétel megmarad,

de szabad forgalom is lesz, így például a kukorica forgalmát teljesen szabaddá teszik. A nagybirtokot természetesen nagyobb mértékben veszik igénybe a gabonarendelet végrehajtásánál, mint a kisbirtokokat.

Ez a megállapodás még nem végleges, mert a párttal kell jóváhagyatni, mindenekelőtt pedig azzal a kiszegdaképviselő csoporttal fog tárgyalni a kormány a megállapodás elfogadása érdekében, amely a gabonarendelet megváltoztatására indítványt tett.

Új biztosító-társaság Szarvason.

A nyugdíjas katonatisztek országos szövetsége (NYUKOZS) a nemzeti rokkant szövetséggel egyetértőleg Szarvas és környékére biztosító osztályt létesített a „Turul Biztosító r. t.” szarvasi főügynökségének felállításával. Nem egészen ismeretlen Szarvas, község lakossága előtt ezen biztosító-társaság, de ez alkalommal is fel akarjuk hívni a nagy közönség szives figyelmét arra, hogy ezen intézet üzleti célokon kívül jótekonyságot is szolgál.

Az intézet t. i. a NYUKOSZ-szal kötött megállapodás szerint az esz-közölt biztosítások után jelentős jövedelemben részesíti a hadiözvegyeket és árvákat. Miután pedig ezeknek lehető tisztességes ellátása, mint elsőrendű állami kötelezettség, oly nagy és súlyos szociális feladat, amit ma még az állam kellően megoldani nem tud, hazafias kötelességet teljesít az, aki ezen nehéz kérdés megoldásához bármilyen támogatással is hozzájárul. Ezen szempontból is kívánatos ez új intézet meleg felkarolása, annál is inkább, mert az említett biztosító-társaság az összes egyéb társaságoknál olcsóbb.

A „Turul biztosító-társaság” szarvasi vezetésével Páll Lajos, nyug. rokkant főhadnagy (Kényes-utca 93.) és Weber István rokkant őrmester (Kossuth-utca 39.) bizatott meg.

Törvényjavaslat

a földbirtok helyes megoszlását szabályozó rendelkezésekről.

A törvény célja.

1. §.

Ennek a törvénynek az a célja, hogy a magyar földbirtok megoszlását helyesebbé tegye. Evégből a törvény a lehetőséghez képest előmozdítja a földszerzést főleg azok részére, akik a föld gondos és szorgalmas művelésére képesek is és hajlandók is, de eddigi viszonyaik között önhibájukon kívül földhöz nem juthattak.

A földbirtok megoszlásának helyesebbé tételéhez szükséges ingatlanokat az állam lehetőleg szabadkézből, árverésen vagy az ebben a törvényben biztosított elővásárlás jogán szerzi meg. Ha azonban az említett célokra szükséges ingatlanok ott, ahol reájuk közérdekből éppen szükség van, sza-

badkézből, árverésen vagy elővásárlás jogán meg nem szerezhetők, az állam a szükséges mezőgazdasági ingatlanokat az ebben a törvényben szabályozott megváltás útján is megszerezheti. Ilyen módokon szerezhető meg a minden más közérdekű földbirtokpolitikai célokra szükséges ingatlanok is.

Ennek a törvénynek alkalmazása szempontjából közérdekű földbirtokpolitikai célnak nyilvánítható különösen a vitéségi éremmel kitüntetett földművelők, a földműves hadirokkantak, a munkaképes hadiözvegyek és felnőtt hadiárvák földhöz juttatása; gazdasági munkaházak emelése; a mezőgazdasági munkásoknak és törpebirtokosoknak földhöz juttatással megerősítése, továbbá a közszolgálati alkalmazottaknak, a becsülettel szolgált katonáknak és az érdemes gazdatiszteknek földhöz juttatása, közoktatási célokat szolgáló intézmények és közlegelők létesítése avagy végül a haladó gazdálkodásnak irányt mutatni hivatott középirtokok alakítása is.

2. §.

A földbirtok helyes megoszlása közérdek lévén, egyéni jogcímen senkinek sincs követelési joga arra, hogy neki földet juttassanak. Amennyiben azonban a törvény célja megengedi s evégből elegendő föld is áll rendelkezésre, föld az erre érdemeseknek lehetőleg a következő sorrendben és nagyságban juttatható:

1. hadirokkantaknak, hadiözvegyeknek és felnőtt hadiárváknak, ha sem házuk, sem házépítésre alkalmas ingatlanuk nincs. családonként 600 négyszögölnél nem nagyobb házhely és belsőség, továbbá amennyiben földművelésre személyüknél és vagyoni helyzetüknél fogva képesek is és hajlandók is, családonként megfelelő törpebirtok, amelynek területe legfeljebb három kataszteri hold lehet, amennyiben ennél kisebb ingatlanuk már van, ez kiegészíthető az említett nagyságra;

2. mezőgazdasággal foglalkozó, földnélküli, önállóan kereső, önjogu férfimunkásoknak családonként legfeljebb az 1. pontban említett nagyságu törpebirtok;

3. mezőgazdasággal foglalkozó, önállóan kereső, önjogu törpebirtokos férfiaknak gazdaságaik kiegészítése végett rendszerint még egyszer annyi, mint amekkora földjük van olyanképen azonban, hogy meglévő földbirtokuk a juttatható területtel együtt elérheti a helyi viszonyokhoz alkalmazkodó nagyságu kis családibirtok nagyságát, de tíz kataszteri holdnál nagyobb ne legyen; ugyanakkora földet lehet juttatni egyébként a fentemlített meghatározás alá eső azoknak a földműveseknek is, akiknek csak belsőségük vagy belsőség részük van;

4. földnélküli közszolgálati alkalmazottaknak, továbbá földnélküli kisiparosoknak családonként legfeljebb egy kataszteri hold föld;

5. az önhibájukon kívül végkielégítéssel vagy nyugdíjjal elbocsátott földnélküli közszolgálati alkalmazottaknak és hivatásos katonáknak legalább is a törvény szerint nekik járó végkielégítés, illetve nyugdíj megváltási tőkével felérő értékű, mezőgazdasági művelésre alkalmas terület;

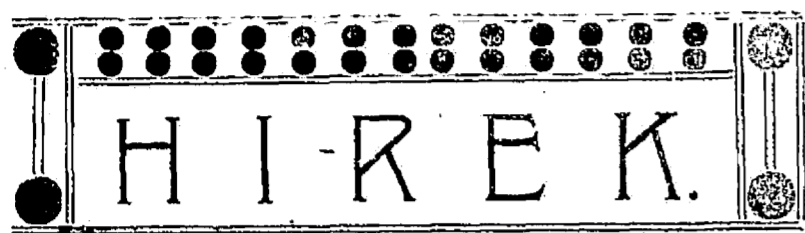
6. községeknek, közbirtokosságoknak, legeltetési társulatoknak vagy vagy más közösségeknek közös legelő létesítésére vagy kiegészítésére nélkülözhetetlenül szükséges terület;

7. a törpe- és kiszegdaságok között a több termelés és a mezőgazdaság fejlesztése érdekében mintagazdaságok és középirtokok alakítására szükséges terület.

A szabadkézből, árverésen vagy az eltvásárlás jogán megszerzett ingatlanokból azonban az állam egyeseknek a gazdasági célszerűséghez képest nagyobb ingatlanokat is juttathat.

A földszerzésnek lehetővé tételénél egyenlő körülmények között előnyben kell részesíteni mindenekelőtt a vitézségi érdemmel kitüntetetteket, a többgyermekes családokat s azután általában azokat, akik hadiszolgálatuknak becsülettel eleget tettek.

(Folyt. köv.)

**Hiszek egy istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában, Amen.**

— **Eljegyzés.** Borgulya Pál nemzetgyűlési képviselőnk leányait Borgulya Zsuzsikát Janurik György, Borgulya Bözsikét Bankó István jegyezte el.

— **Irodáathelyezés.** Dr. Salacz Elemér ügyvéd, pártunk ügyésze, irodáját I. ker. Deák Ferenc-utca 48. szám alá helyezte át.

— **Levelezés az orosz foglyokkal.** Berlinben az orosz hadifogoly-képviselőkkel folytatott tárgyalások alkalmával megegyezés jött létre, hogy az Oroszországban, Turkesztánban és Szibériában levő foglyok levelzését a moszkvai orosz hadifogoly kiürítő szervezet fogja továbbítani. A leveleket a magyar Vörös Keresztnél (Budapest, VI. Andrassy-ut 8.) fogják összegyűjteni s a külügyminisztérium fogja Moszkvába irányítani.

— **Januárban lesz a népszámlálás.** A magyar törvényhozás elrendelte a népszámlálás megtartását. A népszámlálás 1921. január 1 és 10-e közt fog lefolyni. A nyomtatványoknak közvetlenül a községekhez való küldése november első felében már megkezdődik. A népszámlálást most is úgy hajtják végre, hogy mindenkiről külön számlálólapot állítanak ki. Városokban és műveltebb községek belterületén a község maga fogja kitölteni az előre kiosztott számlálólapokat, máshol természetesen az esetek nagy többségében maga a számlálóbiztos tölti ki a lapokat házról-házra járva. A számlálólapnak hasonló kérdései lesznek, mint 10 évvel ezelőtt. Új kérdések is vannak, amelyek többnyire a világháború okozta változásokat kívánják megvilágítani. Külön kérdés van a hadiözvegyekre és hadiárványokra vonatkozóan, egy kérdés pedig a végzett szakiskolákat tudakolja. Egy kérdéssorozat a világháborúban katonaköteles korosztályok katonai szolgálatára vonatkozóan tesz fel kérdéseket.

— **A „boldogító” diktatura.** Két esztendő alatt Oroszországban volt a „proletárboldogság” ellen 344 lázadás, 412 ellenforradalmi szervezkedés. A „boldogító” egyébként kivégeztek 8359 embert, bebörtönöztek 9496 embert, letartóztattak 84.344 embert, tuszul beigtak 13.111 egyént. Mind ezt pedig a szovjet — hivatalos adataiból tudjuk. Ha még az egyéni akciókat is beleszámítjuk a statisztikába, egész „virág bokréta” gyűlik össze a „népbiztos elvtársak”

soha el nem muló, el nem felejthető „dicsőségére” . . .

— **Eljegyzés.** Szekera Katiczát eljegyezte Dankó János ev. tanító. (Minden külön értesítés helyett).

— **A borbélyok új árszabálya.** A borbély iparosok a fokozatosan emelkedő drágasággal szemben a következő árakat állapították meg: borotválás 4 korona (fésüléssel 5 korona), hajvágás 6 korona (vasárnap 7 korona), haj- és szakálvágás 12 korona, szakálvágás géppel 5 korona, szakálvágás ollóval 6 korona, gyermeknyírás géppel 4 korona, gyermeknyírás ollóval 5 korona, fésülés 2 korona, babihajvágás 8 korona, fejbortotválás 12 korona. A bérletjegyek, havi és évi díjak is ennek megfelelően emelkedtek.

— **???** A szarvasi közönség szeme előtt mindig hárem kérdés lebeg. Ma-holnap mi szarvasiak következőkép fogjuk ugyanazt üdvözölni. Mikor lesz villany? Mikoé lesz fa? Mikor lesz szén? Soha! Soha! Soha!

— **Szénszünet.** A helyi tanítónőképzőben fűtőanyag híján az előadások szünetelnek. Valószínű, hogy a fenti ok miatt szünet lesz a főgimnáziumban meg az evangélikus népiskolákban is.

— **Járvány.** Amint értesültünk, a szarvasi összes népiskolákat vörheny járvány miatt hosszabb időre becsukják.

— **Halálozás.** Az ősz jéghideg szele elhervasztott egy virágot. Cséke Jolánka Cséke Gyula és neje egyetlen leánykája elhalt. A szülők szemefénye elköltözött oda, ahol nincs bánat, ahol nincs fájdalom. A letört virágnak a temetése csütörtökön délután 3 órakor ment végbe nagy részvét mellett. — A Nagyasszony elköltözött. A régi magyar világ egyik kiváló női alakja nincs többé. A dolgozó kéz megpihent, a szerető anyai szív megszünt dobogni. Beszédese ajka bezárult örökre. Csak emléke marad meg, amely áldott lesz azok előtt, akik a Nagyasszonyt ismerték. Özv. Salacz Ferenczné szül. Mojsisovics Vilma nov. 3-án déli órákban 72 éves korában elhunyt. Temetése ma délelőtt 10 órakor lesz.

— **Jótekonycélu adomány.** A szarvasi pincérek által folyó évi szeptember hó 12-én rendezett cabaréval egybekötött táncmulatság tiszta jövedelmét a műsoron megnevezett célra Dr. Salacz József jegyző urnak átadtam — A rendezőség nevében Fischer.

— **Rokkantak köréből.** Felkéréstnek a rokkant egyesület vezetésének részéről mindazon rokkantak, akik a koóár- és gyékén fonó tanfolyamra magukat felvétették vagy magukat ezután felvételni akarják, hogy vasárnap d. u. 2 órakor a rokkant

egyesület helyiségében jelenjenek meg.

— **Felhívás a tisztviselőkhöz!** A földreform törvénybe ígatása újból aktuálisá tette a tisztviselőtelep létesítését, mert 6-ik sorban ugyan, de részünkre s biztosít legalább egy házhelyet a törvény. Minthogy pedig házépítő terveinket el nem ejtettük, csak éppen elhatalasztottuk, minthogy továbbá már nem remélhetjük, hogy valaha olcsón építhetünk, tisztelettel felkérem az érdeklődőket, hogy vasárnap azaz november 7-én délután fél 4 órára az anyakönyvi hivatal eskető termében megjelenni sziveskedjenek. Egy házépítő egyesület ugyanis tagjainak előnyös feltételek mellett házat épít s arról volna szó, hogy ezen egyesületbe minél többen belépve, megépíthessük a tisztviselőtelepet. **Lánczossy László** aktó h.

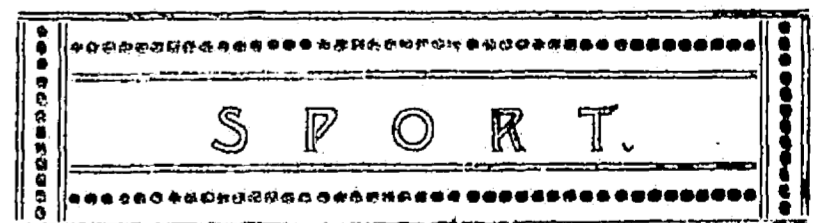
**Csonka Magyarország nem ország,
Egész Magyarország menyország.**

Felhők.

Oly nehéz ez uton járni,
Oly sikamló minden rögje,
Felhők is tornyosulnak elélem,
Visszamenni talán jobb lenne?
De mikor oly szép ott minden,
Ahová eljutni vágyom,
És én úgy érzem, hogy nékem
Csak ott van a világom!

Táncmulatságok. Mulatságok.

— **„Szarvasi Ipari Munkások Torna Clubja.”** A vármegyei katonai parancsnokság fennhatósága alatt megalakult a „Szarvasi Ipari Munkások Torna Clubja”. Ezuton hívjuk fel annak tagjait, hogy e hó 7-én d. u. 2 órakor az önképző helyiségében a közgyűlésen megjelenni sziveskedjenek. Ugyancsak kérjük az igen tisztelt közönséget, hogy e szerény keretek között meginduló egyesületet támogatni sziveskedjenek. Az e hó 21-én rendezendő táncmulatságon a felkérendő védnökök a tisztséget elfogadni sziveskedjenek, tekintettel a hazafiúi nemes célra.

Szarvas város polgáraihoz!

Hosszu vajudás után fellélegzik városunk sportkedvelő közönsége és ifjúsága. Megszületett végre az évek során várva-várt sporttelep.

Világháborúnak kellett közbejönnie, a nyomorúságok egész kálváriáját kellett végig szenvednünk, hogy tudatára ébredjünk annak, hogy egy nemzet létfenntartási ereje az egyes polgárok testi és lelki erejében rejlik. Megkéstünk vele. De még mindig nem késő.

Ti hozzátok szólunk Szarvas város

polgárai, akik a nemzetépítő munkáikban hazafias érzéseikből s kötelességeikből kifolyólag, kell, hogy bennünket támogassanak.

Megvan a sporttelepünk, de annak berendezéséhez pénzre van szükségünk. A beruházáshoz szükséges összeget adományok, részvények jegyzései alapján szándékozunk összehozni.

Felhívunk benneteket ez alkalommal is, hogy vegyétek ki részeteket a jegyzésekből s hogy a szarvason alakulóban levő sportegyesületeket minden erőtökből támogassátok. Iratkozzatok be azokba, azok is, akik a sportolásban aktív részt nem vehettek.

Fizessétek be néhány korona tagsági díjaitokat, mert minden egyes belépő tag egy-egy talpalatnyi földnek a visszaszerzését jelenti.

Sokat veszítettünk! Sok tagra van szükségünk.

Erő Szakos.

Közgazdaság.

Az istálló-trágya alkalmazása.

Múlt cikkünkben foglalkoztunk az istálló-trágya termelésével és kezelésével, most nézzük annak alkalmazását. Az istálló-trágya megfelelő értékesítése már annak kihordásánál kezdődik. Egyformán bajt korán és később is kihordani. Homok talajon az érett trágya használata az ajánlatos, viszont a mi viszonyaink között, ahol agyag vagy agyagos talajjal van a legtöbbször dolgunk, a fél érett trágya alkalmazása a legkivánatosabb, miután a fél érett trágya a talajban lassan tovább erjedvén ezen erjedési, illetve bomlási folyamat alatt egyrészt a kötött talaj legjárhatóságát idézi elő, másrészt a talaj humusz tartalmát fokozatosan teszi kedvezőbbé.

Feltéve, hogy kötelebb természetű talajon gazdálkodunk és mint ilyen, a trágya szalma részeinek kevésbé korhadó állapotával, a talaj legjárhatóságát is fokozni akarjuk, célszerű lenne a trágyát évenként 4-szer kihordani, de ha ez nehézségbe ütközik, úgy évenként legalább 2-szer hordjuk azt ki. A trágyatelepen hosszú ideig hagyott trágya vagy tulságosan beérik, megszállonásodik, vagy korhadásnak indul és így mindkét esetben tápanyagából veszít.

Magánál a kihordásnál célszerű eljárás az, ha a trágyát előre meghatározott távolságu kupaczkokban rakjuk le. A trágyakiherdésnél t. i. vigyáznunk kell arra, hogy a trágya már a talaj felszínén is egyenesen oszoljon meg, hogy a talaj termő rétege így egyformán részesüljön a trágya termésköző hatásában. Viszont azonban sokáig a trágyát kupaczkokban hagyni nem szabad, mert ily esetben állnak elő a minden gazda előtt ismeretes bujafoltok. Épen oly helytelen az az eljárás, mikor a gazda a trágyát egyenesen a szekérről szórja le, mert akkor a trágya szétszórása mindig rossz. Egyes helyekre igen nagy csomók kerülnek, melyek alászántva a földbe csak elszénésednek és mint ilyenek elértéktelenednek, viszont más helyek trágyával keletkeznek nem szórtnak be.

A trágya alászántásánál mindenekelőtt arra törekedjünk, hogy keskeny barázdát fogjon az eke. Ez esetben ugyanis a trágya egyenletesebben oszlik szét, több levegőhöz jut az alászántás után is, így gyorsabban és hatékonyabban indul meg a bomlási folyamat

és mert a bomlási folyamat alatt lesznek szabaddá, illetőleg a növények által felvehetővé, a trágyában foglalt tápanyagok, a trágya hatása is eredményesebb lesz.

A trágya alászántásának mélysége talajlajmeneként változik, homok talajon 15—20 cm.-re kell lemerítenünk, hogy a trágya erjedésére szükséges talaj nedvességet biztosíthassuk, a mi viszonyaink között azonban 7—10 cm.-es mélység az ajánlatos, mert ha kötött talajon mélyebben fordítjuk alá a trágyát, úgy az nem tud elég levegőhöz jutni és annak hiányában csak elszénésedik. De itt jegyezzük meg azt is, hogy az érettebb trágyát mindig mélyebbre kell szántani, mint az érettet, mert a szalmás trágya maga elősegíti a talaj legjárhatóságát. A trágya alászántásánál vigyázni kell arra is, hogy a trágya az alászántáskor a barázdába csomósan ne gyűljön fel. Bár kissé alkalmatlan, de igen háladatos módszer az, ha gyermekeket használunk fel arra, hogy a trágyát a barázdában az eke előtt egyenesen terítsék el. Az ezzel járó alkalmatlanságot vagy költségtöbbletet bőven kárpótolja a trágya egyenletesebb eloszlásából, a trágyának így való jobb kihasználásából eredő fokozott haszon.

Annak a kérdésnek elbírálásánál, hogy a trágyát mely növények alá alkalmazzuk, soha ne tévesszük szem előtt azt, hogy a trágyával mindig egy csomó csiraképes gyommag kerül a talajba, amelyek alkalmas körülmények közzé, szántott földbe kerülve, erőteljesen fejlődésnek indulnak. Ez oknál fogva, amíg a trágyázással a talaj termőképességét fokozzuk egyrésztől, másrészt a talaj gyomosodását idézzük elő. Ezért olyan növények alá, amik a gyomok elterjedését amúgy is elősegítik, tehát a gabonaművek alá, direkt trágyázni nem szabad. Hanem alkalmazzuk a trágyát a gyomirtó, vagyis a kapás és a korán lekerülő takarmányfélék alá, mert ezek egyrészt a gabonaművek legjobb előveteményük, másrészt a jó talajjében levő, de gyom mentes talajban vetés után remélhetjük a bő, tiszta, szárbán, szemben egyaránt gazdag gabonatermést.

Kereskedők és szabók figyelmébe!

Mindenféle szövet- és textilárú a legnagyobb választékban és a legsolidabb áron szerezhető be

Holtner és társa

textilárú- és gyalpónagykereskedő cégnél, Budapest, V. Nagykorona-ú 19.

Külföldi bevásárlási központ:

Wien, I. Jasomirgott-strasse 4.

Vidéki megbízásoknak a legpontosabban és leggyorsabban teszünk eleget

3-5

Paprika, tarhonya, gyékények, szatyrok egyéb szegedi kiviteli cikkek jutányos áron kaphatók

Meisl Ignácnál Szeged

Kérjen árjegyzéket!

Meibizott Weisz Henrik I. k. 143. 3-10

ELADÓ teljes hálószoba butor, egy teljesen új író asztal és két ablaktok szárnyakkal VII. kerület 214. h. sz. alatt.

RÓMER PÁL
asztalos és tetelkezői vállalkozó

SZARVAS.

I. kőr. Deák Ferencz-utca 87 sz

Lapunk pld.-száma 1450

H A

meghívó és elegáns meghívót akar, akkor menjen özv. Csasztvan Gy-né könyvnyomdájába hol a legjutányosabb áron készülnek.

Kerestetik január 1-ére a kertészet minden ágában jártas műkertész, — fizetés egyezség szerint Értekezni lehet Lajoshalmi pusztán — **BASCH BELA** urnál.

Gyömölcsös kert szappanosban 80 nemes fával beültetve épülettel eladó Tulok Jenőnél, Deák Ferencz-ú 48. Ugyanott egy könnyű kocsis és egy pár kis lóra való szerszám eladó. 1-2

AKI

tözeget

magas áron akarja eladni

az jelentkezzen a kiadóhivatalban.

Hirdetéseket a nyomdában és Nagy Sándor papir és könyvkereskedésében lehet feladni.